

SHAMOKIN, PA.

Товт Іванъ 611
Хоротинъ Микита 612

POWHATAN, W. VA.

Бр. Рокъ. Пр. Богор.

Венгрія Іванъ	2249
Кля Стефанъ	2249
Кормошъ Іоанъ	2250
Марушакъ Павло	2250
Кнатъ Андрій	2251
Грида Іванъ	2251
Ульчакъ Михайло	2252
Антоніа Іванъ	2252
Данило Митро	2253
Лучакъ Петро	2253
Петрикъ Митро	2254
Страка Юрко	2254
Секечакъ Іванъ	2255
Секечакъ Юрко	2255
Секечакъ Петро	2256
Поповичъ Іванъ	2256
Трикъ Іванъ	2257
Ленчакъ Іванъ	2257
Косцъ Михайло	2258
Дидикъ Петро	2258
Лашъ Андрій	2257

(Далше буде.)

А. Пирчъ,
секретарь

До братствъ „Р. Н. Союза“!

Братя! „Р. Н. Союзъ“
пріймає сего мѣсяця но-
выхъ членовъ безъ
вступного.

Всѣ, котрі ще не пересту-
пили 35 року жити, а суть
здорові и чесні, зобігануть
приняті безъ вступного; ма-
ючі більше якъ 35 лѣтъ,
за половину вступного. Всѣ
наші братства зволють
приймати членовъ сего
мѣсяця такъ само безъ
вступного. Дѣлайте вступ-
но, бо въ томъ наша сила,
и старайте ся притягнути
якъ найбільше членовъ въ
наші ряди.

Ansonia, Conn. 10. Септ., 1901.

Ант. Бончевскій,
председатель.— Хотите забезпечити себе, жыакъ и
дѣти — записи ся до „Союза“.— Приступайте до „Союза“, бо сего
мѣсяця можна приступити безъ вступного.

НОВИНКИ.

— Помните вы
„Руско-Народный
Домъ Эмиграційный
въ Америкѣ“ и вы-
сылайте жертвы до
касса подъ адре-
сомъ: Mr. Lazor Syro-
tiak, 42 Washington St.,
Yonkers, N. Y., а за-
писки уведомити о томъ секретаря
подъ адресомъ: Mr. K. Kirczov, 140
Essex Str., Jersey City, N. J.

— О. Григорій Кульчицкій,
русскій священникъ зъ Сам-
бора въ Галичинѣ, приѣхавъ
тому два тиждѣ до Снол.
Державъ. Сейчасъ заславъ
вонъ заявлене до духовной
рады нашой організації „То-
вариство рускихъ церков-
ныхъ громадъ въ Сполуче-
ныхъ Держинахъ и Канадѣ“,
що хоче вступити до зга-
даного товариства. Понеже
о. Григорій Кульчицкій есть
дѣйствителъ священникомъ,
тожь обявъ зарядъ парохіи
въ Ramey, Pa. дня 16. с. м.
Людымъ представити его о.
Ст. Макарь.

Водъ духовной Рады товариства
Рускихъ церковныхъ громадъ въ
Сп. Державахъ и Канадѣ.
о. Ив. Константиновичъ, о. Ст. Макарь,
голова, секретарь.

— Минувшій недѣль
згорѣла церковь въ Ме-
Keesport, Pa. Не знати лишъ
котра, уніатска чи право-
славна. Англійскій газети
кажуть, що Gr. Catholic,
але шия се прикладають
они такъ до прав. якъ и
уніатовъ.

— Рада мѣста Гріпелъ,
въ Аіовѣ, ухвалила право,
посля котрого „третоване“
(частоване напиткомъ) есть
взборонене. Подобне право
придасо бы и где инде.

— Найстаршою женою
въ Америкѣ есть панѣ Ге-
ленъ Джорджъ зъ Іевін тави-
пши въ Пенсилвеніи. Мае
она теперь 121 лѣтъ, а еѣ
найстарша дочка 99.

— Кто хоче записати правдивыѣ Ру-
сины, пехай приступавъ до „Союза“.

— Въ Росіи было сего
року дуже богато вышад-
ковъ пожаровъ. Погорѣли
не только села, лѣсы, тор-
фовы мочариска, але навѣтъ
цѣль мѣста. Головна при-
чина лежить въ подпальо-
ваняхъ та въ небалости се-
лянъ. Въ послѣднѣмъ сто-
лѣтѣ пожары нанесли въ
Росіи шкоды на 20 міліар-
довъ рублѣвъ.

— Черезъ пса здобувъ
собѣ оденъ купецъ хорошу
Американку, а то въ той
спочобъ, що уратовавъ жите
песви, коли той мало що
не доставъ ся подъ колеса
желѣзничого потягу. Розу-
мѣе ся, сей песъ бувъ вла-
дностію Американки, и она
зъ вдячности воддала куща-
ви свое сердце.

— Въ Галичу (Галичина)
строуя ся грибами Юрко
Малинякъ.

— Міністерство роль
ництва подае дуже легкій
способъ, въ який можна ся
переконати, чи масло есть
правдиве, чи фальшоване.
Треба лишъ взяти кусень
масла завзобльпкы малого
каптана, положить на же-
лѣзну ложку и держати надъ
огнемъ, а коли зачне ся то-
пити и кипѣти, треба мѣ-
шати его трѣсочкомъ. Если
масло правдиве, то буде
лишь трохи шипѣти, але
буде дуже иѣннитись. Про-
тивно на фальшованомъ ма-
слѣ буде мало пѣны (шумо-
ванъ) та за се буде оно дуже
сильно шипѣти.

— „Громадскій Голосъ“
почавъ зновъ выходити по
тримѣсячной перервѣ. Ре-
дакція сего часопису нахо-
дять ся у Львовѣ, ул. Чар-
нецкого, 26.

— Вороги Руси напосѣ-
ли си, щобы русскій народъ
мавъ якъ найменше правъ
и навѣтъ руску мову выти-
скають всюду, де лишъ у-
дасть ся, абы лишъ надъ
украинскимъ народомъ за-
панувала чиста Польща и
Москва. Дня 19. и 20. ве-
ресня водбула ся нарада
учителѣвъ народныхъ дро-
гобицкогю повѣту въ Дрого-
бичи, Галичина. Подчасъ
топ нарады, коли Русины
учителѣ почали говорити
по руски, то инспекторъ
Гампель заборонивъ имъ
сего заявляючи, що „ури-
довымъ языкомъ нарады е
языкъ польскій, отже
можна лишъ въ томъ языкѣ
промовляти!“ Обуреній тымъ
учителѣ, постановили мов-
чати и цѣль два дни сидѣ-
ли мовчки, бо всѣ были
судовані, водки поїпили,
що не вольно говорити по
руски, коли давнѣйше го-
воривъ каждый якъ хотѣвъ,
навѣтъ Поляки и жида го-
ворили по руски. Донерва
при конци дождѣла ся у-
чителѣ, що говорити по ру-
ски не вольно, бо та-
кій за казъ прійшовъ зъ
горы, отже або водъ старо-
стовъ що суть начальни-
ми радъ шкільныхъ окру-
жныхъ, або зъ польской ра-
ды шкільной краевой. От-
такъ дѣе ся въ Галичинѣ,
а подобне выправляють зъ
Русинами въ Росіи — Мо-
скалѣ. Тамъ зновъ хотѣвъ
оденъ патріотъ п. Левитскій
выдавати газету „Промінь“
въ руской мовѣ, але голо-
вній урядъ російскій для
справъ прасовыхъ газету сю
заборонивъ. Оттакъ то го-
сподарять надъ Русинами
тоті, що загарбали надъ
ними всю власть на руской
земли та жиють по найбіль-
ше зъ руской працѣ и по-
ту...

— Боняньска поліція на
Угорщинѣ увязнила якогось
Фрайвалда и его двѣ се-
стры, зъ котрыми вонъ живъ
якъ мужъ. Фрайвалдъ мавъ
зъ сестрами 12 дѣтей, зъ
котрыхъ одно жие, а 11 по-
убивавъ звѣрскій отецъ.

— Выйшла за мужъ въ
годину по розводѣ зъ пер-
шимъ чоловікомъ панѣ Mud-
ge зъ Montrose, Mich. Пер-
шій мужъ зоставъ засудже-
ный на 5 лѣтъ арешту и
па той подставѣ достала
она розводъ.

— Сего мѣсяця пріймає ся до „Р. Н.
Союза“ безъ вступного. Голосити ся мож-
на каждого дня у мѣсцевыхъ секре-
тарѣвъ.

— Золоту жилу вынай-
шли недавно въ горахъ
Gallurs въ Аризонѣ, около
70 миль на півночѣ водъ
Туксонъ. Кажуть, що жила
ся мае бути дуже богата.

— Въ протягу 6 мѣся-
цѣвъ сталевый тростъ заро-
бивъ 12 міліонѣвъ долларѣвъ.

— Послѣднього тижня ко-
лектувавъ п. Іванъ Федоръ
въ нашой околиці на руску
церковь въ Краловцяхъ, а-
бауѣской столицѣ, въ Угор-
щинѣ. Всѣхъ грошей зоб-
бравъ вонъ на Труцѣ, Бу-
левардѣ, въ Прайебургѣ, О-
лифантѣ и на Музикѣ Мави-
тейнѣ \$47.97. Грошѣ ти во-
дославъ вонъ дня 19. окто-
бра черезъ агента п. М. Бо-
сака въ Олифантѣ, до ста-
рого краю на руки кралов-
ского духовника о. Івана
Келі. Вебѣмъ жертводателямъ
складає сердечну подяку.

— Великій балъ устро-
еє братство св. І. Хрести-
теля въ Олифантѣ, Па. дня
28. октября с. р. На балю
тѣмъ будуть принимати чле-
новъ безъ вступного. Ти-
кетъ 25 цнт.

Читайте!

С. Чернецкій, котрого пор-
третъ подаємо, есть подоро-
жуючимъ агентомъ „Свободы“.
Всѣ водѣдає сего и слѣду-
ющего тиждня людей зъ Сейнтъ
Клеръ и другихъ мѣстъ
вдовѣвъ L. V. R. R. Мае
и онъ право зъед-
нувати новыхъ читате-
лѣвъ, збирати предплату,
адвертайзменты и взагалѣ
полагоджувати всякій спра-
вы въ имени „Свободы“. Спо-
радьмоє, що всѣ Русины
дамо єго повитакотъ и уде-
лать ему всякими можли-
выми способами сю тяжку
работу.

Выдавецъ „Свободы“

— Великій русскій балъ
на доходъ братства св. Ди-
митрія водбуде ся дни 31.
октября с. р. въ гали п.
Ковалевского въ Johnson
City, Pa. Тикетъ лемъ 25
центѣвъ.

— Дня 1 го новембра
розпочинаєсь курсъ науки
дыковства въ Jersey City.
Родичѣ маючі хлопцѣвъ зъ
добрымъ голосомъ, здобныхъ
на дыковѣ, а такожъ и зъ
старшихъ, хто хотѣвъ бы
дыковства учитись маючі
початки, нехай зголоситъ ся
до дыко-учителя на адресу
А. Zwolinski, 200 Warren
Str., Jersey City, N. J. До
теперѣ зголосилоє 3.

Оповѣщене.

Дня 21. листопада с. р.
уряджує братство св. Арх.
Михаила въ Yonkers, N. Y.
въ гали Балента на розѣ
улицѣ Riverdale Ave. и Wa-
shington Str. В Е Л И К У
Г О С Т И Н У, на котру
має честь отямъ просити
усѣхъ Русинѣвъ и Русинки,
крѣмъ москальфиловъ. Ти-
кетъ 25 цнт.

№ 24

Комитетъ братства.

Розмова Галичини з Канадою.

(Далше).

А зновъ вѣстахъ що ся дѣе!
Тамъ рускі дѣвчата
Покидають свою матір
І рідного тата,
Ідуть в службу до Виннипегъ
Тамъ балъ справляють...
Англичанъ такий: дала слово,
То нехай тримає.
Іде зъ сокировъ зъ револьверомъ
Видуває двѣри,
Вибрає котра гарна,
Втика до Онтари.
Такожъ добре нашимъ паннамъ
Тимъ, що плодять дѣти...
Якъ повнѣ неможлять,
Має де поїти;
Бо в Виннипегъ, славнімъ місті,
(Боже не допусти),
Есть тамъ закладъ для знайдюхъ
Та і дѣмъ розпусти.
У тѣмъ домі, котра хоче
Царство заслужити,
Записуєсь в боса дому,
Що хоче тамъ жити.
Та якось такъ того року
Щось перебирають —
Много би ся мѣждувало,
Коли відправляють.
Разъ пріяла двѣ дѣвчини,
Одна шаста має,
Другу якось відправили,
Ходить та блукає.

Обізнали всѣ Англичанъ,
(Та таку всякъ знає),
Теперъ ходять зъ адресами
Та служби шукає.
Та бо і більше вже учені
Тимъ ся занимають,
Хочъ для нихъ се не пасує,
Що панни чіпають.
Якъ учені дають службу
І товчачити знають,
Котра дрібно усміхаєсь, —
Чого? — они знають,
Кажуть: прийдешъ доньцю потімъ —
Красну службу знаю;
Теперъ то часу не маю —
Але пошукаю.

Приде дѣвча, не сподѣєсь. —
— Якой служби хочешъ?
Чекай дадуть тобі службу,
Що вилізуть очі.
Знаю одно красне дѣвча,
Доброй служби хотѣла;
Якъ і далі добру службу —
Аж... овалічила.
Або безрукъ що в Селькирку
Сидить в Емигрантѣ,
Вже му сина поїдъ очі,
Мов би вложивъ в рами.
Сидить собі зъ чужовъ жінковъ,
Червою плакає,
Ко-бъ іхали емигранти —
Він капусту має.

Якъ приде хто зъ Русинѣвъ
За бусель картофля,
А вінъ важе: „доларъ на геф.“
(Друга би ти всохла!)
Та такъ само і священники
В Канадѣ ся мають,
...

Котра гарна-чорноброва,
Красно сповідають.
Якъ в Виннипегъ той плюгавий,
Що гонить зъ костела,
Питає ся одной панни
„Powiedz z kim ty...a?“
„Oj to taki jeden chłopakъ,
On to chodził do mnie.“
„Jak ty miała z takimъ grzeszyć,
To było przyjsie do mnie!
Dam pieniądze, ile zechcesz.
Dam ci rozgrzeszenie,
Lecz zaprobuj i zrob mi takъ,
Moje ty kochanie.“
Тай і зъ рускихъ не інакший,
Бувъ у тѣй стороні,
Де заглянувъ біде личко
То плескавъ в долоні.
Якъ бувало до сповіди
Красна приступає
Насампередъ зачинає:
Чи ти мужа маєшъ?
Якъ далеко мешкаєшъ;
Коли мужъ в работѣ?
А я прійду поговорю —
Чо-сь маю охоту.
Забравъ ся вже та поїхавъ
Деє людей дурити,
Бо, бачите, робить смалець
Блющаниці моряти.
Лишимъ вже се та говорімъ
Що то ще зъ фармами
Якъ то відси листи пишуть
До тата та мамі.
Прихавъ тутъ, сів на гомстѣ,
Сорокъ миль від міста,
Закъ мики мішокъ принесе
Не може і сісти.
Такъ го крижі, каже, болять,
Бо коней не має,
А сусѣтѣмъ на чий послухъ,
Чи ів би, хто знає?
А до краю то написавъ:
Чтары коні маю,
Пару маю до прогультки,
Паровъ обрабляю.
Або оденъ на Ростені
Написавъ до брата:
Ліпше стою, якъ вашъ дідичъ —
В три поверхи хата.
Но по вікна, щобъ звір не ривъ
Прикривъ емъ землею;
На долині стоить кухня
І покій зъ ідалею;
На поверсі то сиплять,
На другимъ спіжарня,
А на третімъ ажъ підъ дахомъ
Офісъ і писарня.
Прихавъ братъ та дивить ся,
Де дѣмъ в три поверхи,
Та зобачивъ, що братъ яму
Накривъ землею зъ верхи.
Показує в середині:
Нема на чімъ сісти,
Середъ буди горить огонь —
Жінка варить істи.
Перший поверхъ постѣль зъ дѣтьми,
А другий полиця,
А на третімъ лежить папіръ
І набита ручниця.

(Конецъ буде).

На стритѣ.

— Галовѣ кумъ! Якъ ся
тамъ має?

— Йой не добрѣ, кумцо.
Гнеска рано хвонецъ мѣ
гмерѣ.

— Котри, тотъ наймовод-
ши?

— Тотъ, куме, тотъ.

— Що бесѣдуєте, та я го
передвечеромъ видѣвъ, якъ
ся бавивъ на улиці.

— Та такъ, такъ. Пришва
якисъ дихтерія, чи яка ко-
лера, якъ ей тамъ звуть, и
задусива хвонця. А ту, ку-
мичку, цента гуницмута нѣтъ,
нема навѣтъ за што погрѣбъ
зробити.

— Та чомъ сте го до „Со-
юза“ не записали?

— Бай татѣ не записавъ,
вѣ, але теперь іду до се-
кретаря и. выпиты дѣти
дамъ записати ажъ и стару,
бо мя юшь навчыво.

— А я гваривъ давно
тото зробити.

— Вель гудъ бай — гудъ
бай!

Безъ вступного!

Братство св. Кирила и
Методія въ Шамокинѣ, Па.
пріймає новыхъ членовъ
сего мѣсяця безъ вступного.
Каждый порядный Русинъ
зъ Шамокинѣ и околицѣ по-
виненъ до сего братства
належати.

21

Н. I. Muldoon,

— кандидує —

на

повѣтового контролѣора

(въ)

SCHUYLKILL CO., PA.

21

Можна буде купити въ редакціи
„Свободы“ тѣ книжки по
зниженій цѣнѣ:

1. Образки зъ Америки	цнт. 10
2. Народный Рухъ Австро-Угорскій	15
3. Канадійска Русь	10
4. Конституція Сполуч. Державъ Півни, Америки	10
5. Де що про права и суды въ Сполуч. Державѣхъ, а особливо въ державѣ Пенсилваніи	10
6. Тимко Гаврилъ	15
7. IV. Оповѣданя	15
8. Про водступництво водъ російского православия и ихъ пересѣдованя	10
9. Американскій шляхъ	15
10. Календаръ и праця	10
11. Борба класъ и длячого робити організують ся?	10
12. Календаръ зъ образами на р. 1901	50
13. Весела книжочка зъ образами	30

Вже кінчить

ся

друкувати

Календаръ

„Союза“

на рікъ 1902.

Въ календарі тѣмъ кромѣ
многихъ цѣкавыхъ рѣчей буде
такожъ

УСТАВЪ ЦЕРКОВНЫЙ.
Адвертайзменты, об-
разки, замовленія и гро-
шѣ (50 цнт. за оденъ)
просимо присилати за-
вчасу на адресъ предѣ-
дателя „Союза“:

REV. A. BONCHEVSKY,

10 May Str.,

ANSONIA, CONN.

або до редакціи „Свободы“.

Доходъ зъ календара поде до кассы „Союза“.

